# Întreruperea canonică și necanonică a pomenirii

Protopresb. Anghelos Anghelakopoulos

Situația actuală în privința problemei întreruperii pomenirii este următoarea:

1. Patriarhul Ioan al Antiohiei a întrerupt pomenirea Patriarhului Teofil al III-lea al Ierusalimului, iar Patriarhia Antiohiei a întrerupt comuniunea euharistică cu Patriarhia Ierusalimului.
2. Arhiepiscopul Longhin de Bănceni, care ține de Biserica Ortodoxă Ucraineană Canonică, precum și unii clerici din Patriarhia Moscovei au întrerupt pomenirea Patriarhului Kirill al Moscovei.
3. Mai mulți clerici din Biserica Greciei au întrerupt pomenirea episcopilor lor.
4. Mai mulți călugări din Sfântul Munte au întrerupt pomenirea Patriarhului Ecumenic Bartolomeu.
5. Mai mulți clerici din Patriarhia României au întrerupt pomenirea episcopului lor.
6. Mai mulți clerici din Basarabia au întrerupt pomenirea Mitropolitului Vladimir al Basarabiei și a episcopilor locali.
7. Patriarhul Kirill al Moscovei a întrerupt pomenirea Patriarhului Bartolomeu, iar Patriarhia Moscovei a întrerupt comuniunea euharistică cu Patriarhia Ecumenică.
8. Mai mulți clerici din Exarhatul Patriarhal pentru Parohiile Ortodoxe de Tradiţie Rusă din Europa Occidentală, cu sediul la Paris, condus de Arhiepiscopul Ioannis de Hariupoli, au întrerupt pomenirea Patriarhului Bartolomeu.
9. Pseudo-mitropolitul schismatic Epifanie al „Kievului și întregii Ucraine“, al „noii Biserici“ schismatice din Ucraina, a întrerupt pomenirea Patriarhului Kirill al Moscovei[1].
10. S-a auzit opinia că mai mulți clerici ai Bisericii Greciei se gândesc să întrerupă pomenirea episcopilor locului, în cazul în care episcopii nu asigură clerului salarizarea, așa cum este.

În această privință este nevoie să vedem, potrivit Sfintelor Canoane, cine dintre cei de mai sus aplică întreruperea pomenirii în mod canonic sau necanonic. Sfintele Canoane care fac referire la întreruperea pomenirii sunt două: can. 31 Apostolic și canonul 15 al Sinodului I-II Ecumenic.

**Can. 31 Apostolic** stabilește cu exactitate: „Dacă vreun presbiter, desconsiderând pe propriul său episcop, ar face adunare osebită şi ar pune (aşeza) alt altar, **nevădindu-1 cu nimic vrednic de osândă pe episcopul său în privinţa dreptei credinţe şi a dreptăţii**, acela să se caterisească ca iubitor de stăpânire…“[2].

**Sfântul Nicodim Aghioritul**, tâlcuind canonul de mai sus, spune: „…Oricare presbiter l-ar defăima pe episcopul său și, **fără să cunoască că acesta greșește în chip vădit, ori în buna credință ori întru dreptate, adică fără să cunoască dacă acesta este în chip vădit fie eretic, fie nedrept**, i-ar aduna separat pe creștini și zidind altă biserică, ar liturghisi în ea în chip osebit, fără voia și socoteala episcopului său, unul ca acesta ca un iubitor de începătorie să se caterisească …Iar cei care se despart de episcopul lor mai înainte de sinodicească cercetare, pentru că acesta propovăduiește în auzul tuturor vreo rea socoteală și erezie, unii ca aceștia, potrivit canonului 15 al Sinodului I-II, nu numai că nu se supun certărilor de mai sus, dar și de cinstea ce se cuvine celor dreptslăvitori se învrednicesc”.

A doua parte a **Canonului 15 al Sinodului I-II, organizat în timpul Sfântului Patriarh Fotie cel Mare (861 d. Hr.)** precizează: „Căci cei ce se despart pe sine de comuniunea cu întâistătătorul lor pentru oarecare erezie osândită de sfintele sinoade sau de Părinţi, adică de comuniunea cu acela care propovăduieşte erezia în public şi cu capul descoperit o învaţă în Biserică, unii ca aceştia nu numai că nu se vor supune certării canoniceşti, desfăcându-se pe sine de comuniunea cu cel ce se numeşte episcop chiar înainte de cercetarea sinodicească, ci se vor învrednici şi de cinstea cuvenită celor ortodocşi. Căci ei nu au osândit pe episcopi, ci pe pseudoepiscopi şi pe pseudoînvăţători şi nu au rupt cu schismă unitatea Bisericii, ci s-au silit să izbăvească Biserica de schisme şi de dezbinări”**[3]**.

Tâlcuind acest canon**, Sfântul Nicodim Aghioritul** spune: „Iar dacă întâi-ședătorii cei numiți ar fi eretici și eresul lor l-ar propovădui întru arătare și pentru aceasta supușii lor se despart de ei mai înainte încă de judecata sinodală pentru eresul acesta, unii ca aceștia, despărțindu-se de aceia, nu numai că nu se

osândesc pentru această despărțire, ci și de cinstea cuvenită, ca niște dreptslăvitori, sunt vrednici; fiindcă nu au pricinuit schismă prin despărțirea aceasta, ci mai ales au slobozit Biserica de schisma și de eresul minciuno-episcopilor acelora".

Vedem, deci, că singurul motiv pentru care se conferă dreptul de întrerupere a pomenirii episcopului locului, de către preoți, este abaterea episcopului în aspecte legate de dreapta credință, adică erezia, și de dreptate. În mod concret, pentru epoca noastră, abaterea este acceptarea și punerea în aplicare de către episcop, a panereziei ecumenismului sincretist inter-creștin și inter-religios și a pseudo-sinodului din Creta.

Pe baza celor de mai sus, am putea afirma, deci, următoarele:

1) **Anticanonică** este întreruperea pomenirii:

1. a) Patriarhului Teofil al Ierusalimului de către Patriarhul Ioan al Antiohiei, precum și întreruperea comuniunii euharistice cu Patriarhia Ierusalimului de către Patriarhia Antiohiei, deoarece aceasta nu se face din pricina ereziei, ci a problemei jurisdicționale a Qatarului, fapt ce conduce la schismă.
2. b) Patriarhului Kirill al Moscovei de către pseudo-mitropolitul schismatic Epifanie „al Kievului și întregii Ucraine" al noii pseudo-Biserici schismatice a Ucrainei, pentru că nu se face din cauza unei erezii, ci pentru interese geopolitice, ceea ce conduce la schismă. Bineînțeles, precizăm că întreruperea pomenirii este cu totul invalidă fiindcă Epifanie este schismatic și în afara Bisericii.

2) **Canonică** este întreruperea pomenirii:

1. a) Patriarhului Kirill al Moscovei de către Arhiepiscopul Longhin de Bănceni și de mai mulți clerici din Patriarhia Moscovei, fiindcă cel dintâi acceptă panerezia ecumenismului sincretist inter-creștin și inter-religios și a semnat, împreună cu ereticul papă Francisc al Romei „Declaraţia de la Havana"[4].
2. b) episcopilor locali de către clerici ai Bisericii Greciei, în frunte cu Preacucernicul Pr. Protopresbiter Theodoros Zissis, p. Nicolae Manolis și p. Fotios Vezynias pentru că episcopii lor fie acceptă panerezia ecumenismului sincretist inter-creștin și inter-religios, fie că au luat parte

la pseudo-sinodul din Creta și au semnat documentele eretice adoptate de acesta, fie acceptă pseudo-sinodul.

3. c) Patriarhului Ecumenic Bartolomeu de către mai mulți călugări din Sfântul Munte, deoarece cel dintâi este începător al panereziei ecumenismului sincretist inter-creștin și inter-religios și a organizat și a convocat pseudo-sinodul din Creta și încearcă să pună în aplicare hotărârile eretice adoptate în cadrul acestuia.
4. d) Patriarhului Ecumenic Bartolomeu de către mai mulți clerici din Exarhatul Patriarhal pentru Parohiile Ortodoxe de Tradiţie Rusă, deoarece cel dintâi este începător al panereziei ecumenismului sincretist inter-creștin și inter-religios și a organizat și a convocat pseudo-sinodul din Creta și încearcă să pună în aplicare hotărârile eretice adoptate în cadrul acestuia. Acesta este principalul motiv pentru care Patriarhia Ecumenică a dizolvat recent Exarhatul Patriarhal pentru Parohiile Ortodoxe de Tradiţie Rusă [5].
5. e) **episcopilor locali de către mai mulți clerici din Patriarhia Română, în colaborare cu teologul Mihai-Silviu Chirilă, care au întrerupt, după cum reiese din documentul unor membri ai sinaxei ortodoxe naționale a clericilor, monahilor și mirenilor din ianuarie 2018[6], pomenirea ierarhilor eretici începând din august 2016, fiindcă episcopii lor fie acceptă panerezia ecumenismului sincretist intercreștin și interreligios, fie au participat la pseudosinodul din Creta și au semnat documentele eretice adoptate de acesta, fie acceptă pseudosinodul.**
6. f) Mitropolitului Vladimir al Moldovei și a unor episcopi de către unii clerici din Moldova pentru că nu au reacționat față de semnarea „Declarației de la Havana” de către Patriarhul Kirill al Moscovei.
7. g) A Patriarhului Bartolomeu de către Patriarhul Kirill al Moscovei și întreruperea comuniunii euharistice cu Patriarhia Ecumenică de către Patriarhia Moscovei ar fi preferabil să se facă pe baza Can. 15 al Sinodului I-II, întrunit în timpul Sfântului Fotie cel Mare. Bineînțeles, nici acum nu lipsesc baza și temelia canonică, de vreme ce Patriarhul Bartolomeu se află în comuniune și slujește împreună cu pseudo-episcopii schismatici condamnați, caterisiți și anatematizați ai noii pseudo-Biserici schismatice a Ucrainei, a căror situație nu s-a schimbat, deoarece Biserica Rusiei, care i-a pedepsit, continuă să îi considere schismatici și împreună cu aceasta, așa îi consideră întreaga Biserică Ortodoxă. În aceste cazuri

este valabil Canonul 2 al Sinodului local din Antiohia[7], recunoscut de Sinoadele Ecumenice, potrivit căruia *„cel care va comunica cu cei excomunicaţi, acesta să fie excomunicat*” și alte canoane similare.

8. h) Dacă unii clerici din Biserica Greciei întrerup pomenirea episcopului locului din pricina salarizării, acest gest va avea ca bază Canonul 31 Apostolic, fiind legat nu de buna-credință, ci de dreptate.

Trebuie să subliniem faptul că întreruperea pomenirii nu trebuie să fie folosită drept instrument de către ecumeniști și schismatici, pentru realizarea unor interese geopolitice sau de alt tip, ci să rămână întotdeauna în limitele sale, precizate de sfintele canoane[8].

Note:

[1] Prima Liturghie a noului Întâistătător, fără pomenirea Patriarhului Moscovei, 16-12-2018, https://orthodoxia.info/news/χωρίς-μνημόνευση-του-μόσχας-η-πρώτη-θ-λ/.

[2] CUVIOSUL NICODIM AGHIORITUL, *Pidalion*, ed. V. Rigopoulos, Tesalonic 2003, pp. 39-40.

[3] *Ibidem,* p. 358.

[4] Declaraţia comună semnată de Papa Francisc al Romei și Patriarhul Kirill al Moscovei şi al întregii Rusii, 12-2-2016, https://mospat.ru/gr/2016/02/13/news128178/

[5] Comunicatul Sfântului și Marelui Sinod (29 noiembrie 2018),https://www.ec-patr.org/docdisplay.php?lang=gr&id=2628&tla=gr

[6] A se vedea textul „Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte! România: Proiect de rezoluție referitor la provocările actuale la adresa luptei antiecumeniste”, 16-1-2018, https://www.katanixis.gr/2018/01/blog-post_288.html.

[7] CUVIOSUL NICODIM AGHIORITUL, *Pidalion*, ed. V. Rigopoulos, Tesalonic

2003, pp. 407-408.

[8] V. Protopresb. Theodoros Zisis, *Δέν εἶναι σχίσμα ἡ ἀποτείχιση˙ ὀφειλόμενες ἐξηγήσεις* [*Îngrădirea nu este schismă. Lămuriri necesare*], ed. Τό Παλίμψηστον, seria Καιρός 24, Θέματα ἐκκλησιαστικῆς ἐπικαιρότητος [*Subiecte de actualitate bisericească*], Tesalonic, 2017 și textul nostru cu titlul: *Συμβολή στό θέμα τῆς διακοπῆς μνημοσύνου* [*Contribuție la subiectul întreruperii pomenirii*], 10-1-2018, https://www.katanixis.gr/2018/01/blog-post_30.html.

**Nota editorului Mihai-Silviu Chirilă**

Valoarea de mărturisire a acestui text este dată de faptul că el **recunoaște, de la nivelul oficial al reprezentantului Mitropolitului Pireului, IPS Serafim, că întreruperea pomenirii ierarhilor eretici semnatari în Creta este canonică**. Mai mult, această recunoaștere este făcută pentru poporul dreptcredincios din Grecia, căruia i se spune că întreruperea pomenirii este corectă și canonică, atunci când este făcută cum trebuie, și că toate întreruperile de pomenire sunt canonice în toată Ortodoxia, dacă au fost făcute pentru mărturisirea cu capul descoperit a ereziei, iar nu pentru alte motive necanonice.

Această mărturisire a Mitropoliei Pireului, conjugată cu scrisoarea prin care Biroul Antieretic al Mitropoliei contestă așa-numita „Biserică” a schismaticilor ucraineni, publicată tot astăzi de portalul nostru (https://www.marturisireaortodoxa.ro/mitropolia-pireului-apel-catre-sfantul-sinod-al-bisericii-greciei-privind-problema-ucraineana/) vine să arate cât de neîndreptățită este batjocorirea întâîstătătorului mărturisitor al Mitorpoliei Pireului de către monahul schismatic Sava, care, chiar în aceste zile, umblă prin România nestingherit de autoritățile bisericești românești, încercând să își convingă adepții că ierarhul din Pireu este un eretic, pentru că nu a întrerupt legătura cu ceilalți membri ai Sinodului grecesc, iar cei ce au comuniune cu Mitropolia Pireului ar fi, în opinia monahului aghiorit, la fel de eretici ca și semnatarii sinodului ecumenist din Creta, în ciuda faptului că unii dintre ei sunt nepomenitori ai acelora.

Citiți și:

*Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte!*

*Ortodocșii nepomenitori, susținători ai „Rezoluției din ianuarie 2018”: cine suntem și cum luptăm contra ecumenismului*